

Uchwała Nr XXV/322/2017
Rady Gminy Masłów
z dnia 23 marca 2017r.

w sprawie przyjęcia Planu Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017 – 2024.

Na podstawie art 18 ust.7 pkt 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.) Rada Gminy Masłów uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Plan Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017 – 2024 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy Masłów

/-/ Sylwester Wojtyna

„Plan Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017-2024”

Zleceniodawca:

Gmina Masłów

ul. Spokojna 2

26-001 Masłów

Tel. 41 311 00 60

Fax. 41 311 00 61

www.maslow.pl

e-mail: gmina@maslow.pl

Wykonawca:

BCO Biuro Doradztwa Biznesowego

A. Nowak, M. Boryta – Borowiecka SP.J.

Al. IX Wieków Kielc 8/29

25-516 Kielce

Tel. 413450239

Fax 413439353

www.bco24.eu

e-mail: biuro@bco24.eu

Kielce, luty 2017r.

Spis treści:

1.	Wprowadzenie.....	4
2.	Diagnoza stanu aktualnego	5
2.1.	Lokalizacja Gminy Masłów	13
2.2.	Infrastruktura mająca kluczowe znaczenie dla obsługi ruchu turystycznego	14
2.2.1.	Sieć drogowa i dostępność komunikacyjna	14
2.2.2.	Infrastruktura techniczna.....	16
2.2.3.	Lotnisko.....	16
2.2.4.	Ścieżki rowerowe.....	17
2.3.	Diagnoza atrakcyjności inwestycyjnej	17
2.4.	Środowisko przyrodnicze, flora i fauna	18
2.5.	Działalność kulturalna i promocyjna	20
2.6.	Turystyka.....	21
2.7.	Obiekty sportowe i rekreacyjne	29
3.	Analiza SWOT	30
4.	Definicja celów Planu Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017-2024.....	35
5.	Komplementarność i spójność Planu Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017-2024 z dokumentami strategicznymi, w tym ze Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020	35
6.	Plan realizacji przedsięwzięć.....	40

1. Wprowadzenie

Według definicji Światowej Organizacji Turystyki *"Turystyka obejmuje ogół czynności osób, które podróżują i przebywają w celach wypoczynkowych, służbowych lub innych, nie dłużej niż rok bez przerwy poza swoim codziennym otoczeniem"*.

Turystyka jest elementem współczesnego stylu życia, sposobem poznawania świata, przyrody, ludzi i kultury, daje możliwość odpoczynku, relaksu, regeneracji sił, poprawy stanu zdrowia lecz przede wszystkim turystyka XXI wieku powoduje rozwój gospodarczy i społeczny regionów turystycznych. Udział w ruchu turystycznym jest skutkiem realizacji potrzeb współczesnego człowieka, które kształtują motyw podjęcia podróży oraz jej cel wiążący się z jakąś wartością. Podmiotem podróżowania jest człowiek - jako jednostka myśląca, poznająca, czująca, twórcza i stale dokonująca nowych wyborów.

Ze względu na położenie geograficzne gminy Masłów oraz urzekające walory przyrodnicze i krajobrazowe, turystyka jest obecnie jedną z perspektywicznych gałęzi rozwoju gospodarczego tego terenu. Liczne działania i przedsięwzięcia samorządu, sektora prywatnego oraz lokalnej społeczności przyczyniają się do prężnego rozwoju i napływu kapitału co przyczynia się do wzrostu zatrudnienia i poprawy sytuacji bytowej mieszkańców.

W celu zapewnienia dalszego dynamicznego rozwoju turystyki konieczne jest usystematyzowanie wszelkich działań mających wpływ na rozwój tej gałęzi gospodarki. Dlatego też koniecznym jest opracowanie dokumentu, który określi cele, misję i wizję rozwoju turystyki gminy Masłów. Dokumentem takim jest Plan Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017-2024.

Program stanowić będzie podstawę działania w dziedzinie turystyki organów samorządu gminnego w zakresie ich kompetencji. Dokument będzie także inspirować i mobilizować do działań rozwojowych w turystyce prywatne podmioty obsługi ruchu turystycznego. Odnosi się to także do społeczności lokalnych, dla których rozwój gospodarki turystycznej może zasadniczo wpływać na warunki i jakość ich życia. Prace nad dokumentem były okazją do dialogu z partnerami z sektora społecznego, gospodarczego i publicznego. Przygotowanie dokumentu było odpowiedzią na potrzebę zaprogramowania działań w obszarze turystyki w oparciu o potencjał endogeniczny regionu świętokrzyskiego. Potencjał ten opiera się na sile tradycji, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, a także aktywności mieszkańców.

Plan Rozwoju Turystyki jest dokumentem wpisującym się w proces strategicznego myślenia o rozwoju. Jest komplementarny z innymi dokumentami strategicznymi dotyczącymi rozwoju turystyki i rozwoju społeczno – gospodarczego.

2. Diagnoza stanu aktualnego

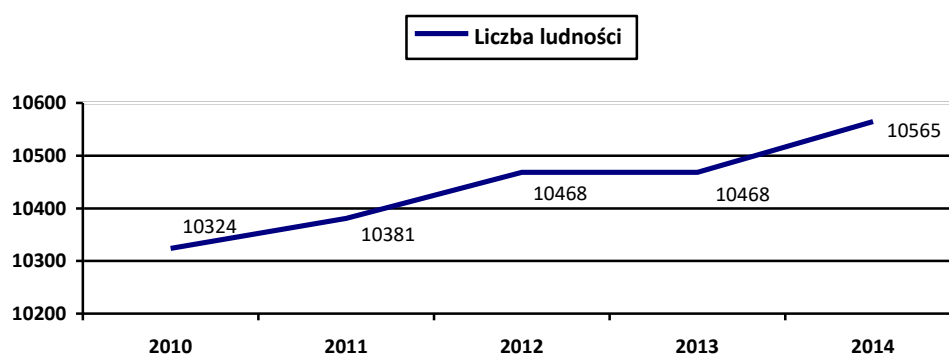
Charakterystyka ogólna

Gmina Masłów do niedawna była gminą typowo rolniczą. Obecnie rolnictwo w gminie pełni funkcję jedynie uzupełniającą a dochody z działalności rolniczej nie stanowią jedyne źródła utrzymania. Powierzchnia gminy, na podstawie danych GUS, wynosi 8 555 ha (86 km²). Obejmuje 12 sołectw. Na ogólną powierzchnię gminy przypada 4 503 ha użytków rolnych, co stanowi 52,64% terenu gminy. Znaczną część obszaru gminy zajmują grunty leśne oraz powierzchnie zadrzewione i zakrzewione, stanowiące ogółem 39,6% terenu gminy. Lesistość gminy na tle danych dla województwa (27,6%) i kraju (28,5%) jest wyższa. Według klasyfikacji IUNG Puławy (Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy) gmina Masłów zalicza się do regionów gospodarczych charakteryzujących się na ogół niską lub bardzo niską jakością gleb. Działki rolnicze na obszarze gminy cechują się znacznym rozdrobnieniem. Cecha ta uniemożliwia osiągnięcie rynkowych standardów efektywności (źródło:www.biuletyn.net).

Ludność

Na koniec grudnia 2014 r. gminę Masłów zamieszkiwało 10 565 osób, w tym 5 355 mężczyzn i 5 210 kobiet. Ludność gminy stanowiła 5,07% ogólnej liczby powiatu kieleckiego i 0,83% ogólnej liczby mieszkańców województwa świętokrzyskiego. Gęstość zaludnienia wyniosła 123 osób/km². Ludność w wieku nieprodukcyjnym stanowiła 15,6%, w wieku produkcyjnym 70,4%, a w wieku poprodukcyjnym 13,99%. Przyrost naturalny na 1000 ludności wyniósł 2,9%.

Wykres: Liczba ludności gminy Masłów w latach 2010-2014 (dane według faktycznego miejsca zamieszkania, stan na koniec 31 XII).

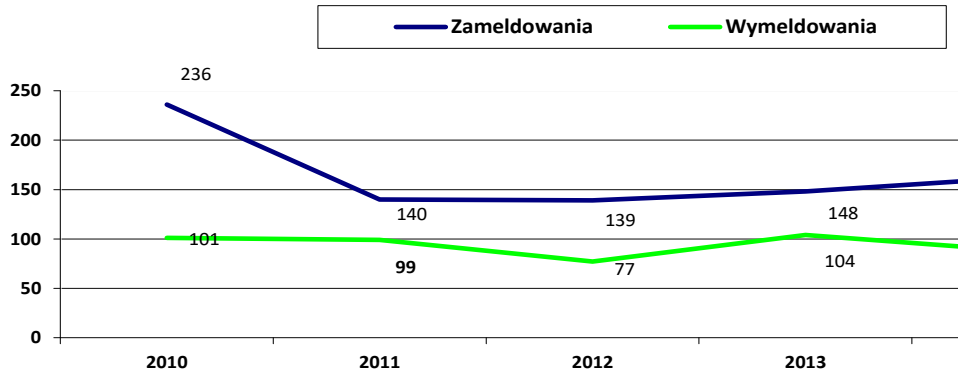
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS - <http://stat.gov.pl/>.

W porównaniu z rokiem 2010 można zauważyć systematyczny wzrost liczby ludności w Gminie Masłów. Wzrostu liczby ludności należy upatrywać w dodatnim wskaźniku przyrostu naturalnego, korzystnych warunkach bytowych oraz stosunkowo młodym społeczeństwie.

W gminie Masłów obserwuje się korzystne saldo migracji. Więcej osób melduje się w gminie, niż wymeldowuje. Najwyższe saldo migracji (13,2%) gmina zanotowała w 2010 r. W latach kolejnych uległo znacznemu zmniejszeniu, by w 2014 r. osiągnąć 7,0%.

Wykres: Migracje na pobyt stały w gminie Masłów (dane za lata 2010 – 2014, stan na 31.12).

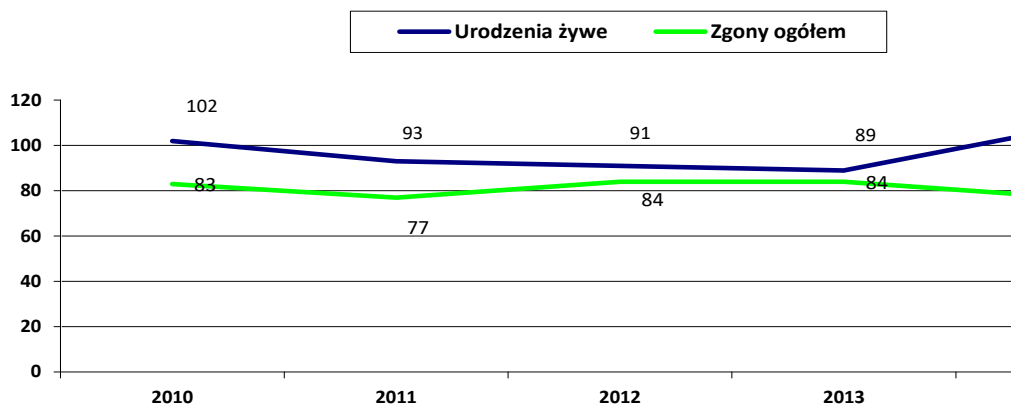

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS - <http://stat.gov.pl/>.

Z powyższej analizy wynika, że w gminie Masłów największa liczba osób meldujących się była w 2010 roku, w następnych latach utrzymywała się na podobnym poziomie. Od 2013 r. sukcesywnie zwiększa się liczba osób meldujących się na terenie gminie.

Analiza urodzeń i zgonów wskazuje na dodatni przyrost naturalny w gminie Masłów. Liczba urodzeń i zgonów w latach 2010 - 2013 utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Zmiana nastąpiła w 2014 r., w którym zanotowano wzrost liczby urodzeń i spadek liczby zgonów.

Wykres: Urodzenia i zgony w gminie Masłów w latach 2010-2014 (dane w osobach, stan na 31.12)

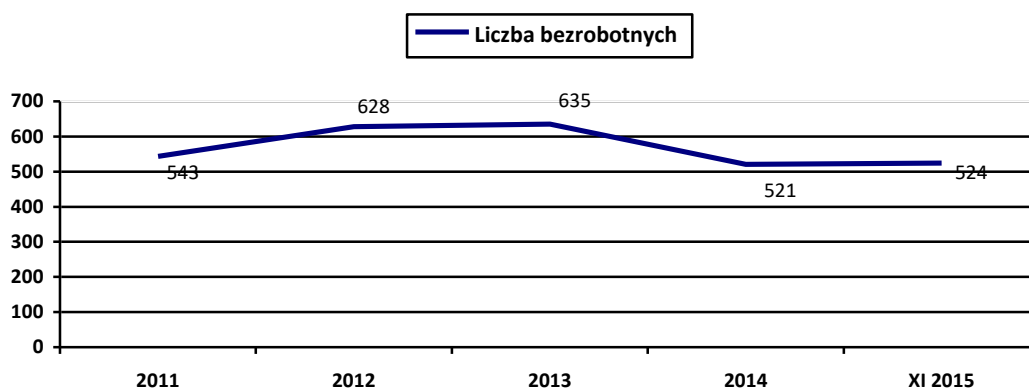

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS - <http://stat.gov.pl/>.

Rynek pracy

Bezrobocie stanowi jeden z istotnych problemów gminy Masłów. Według danych na koniec grudnia 2015 roku w gminie Masłów bez pracy pozostawało 524 osoby, w tym 228 kobiet, 131 osób długotrwale bezrobotnych. Zdecydowaną większość osób bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 18-44 lat (366, 69,8%; dane <http://www.pupkielce.pl/>). Niewiele osób, bo tylko 81 posiadało prawo do zasiłku.

Wykres: Liczba osób bezrobotnych w gminie Masłów w latach 2011 - 2015 (dane liczbowe, stan na koniec 31 XII).

Źródło: http://www.pupkielce.pl/urzed_pracy/2011.html

Na przestrzeni 5 lat zaobserwowano spadek liczby osób bezrobotnych w gminie Masłów.

Pomoc społeczna

Brak pracy wśród wielu mieszkańców gminy znajduje swoje odzwierciedlenie w danych statystycznych dotyczących pomocy społecznej. Analizując dane archiwalne można zauważyć, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Masłów w latach 2010 - 2014 utrzymuje się na podobnym poziomie.

Tabela: Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego ogółem w gminie Masłów (dane procentowe, stan na 31.12).

Źródło: Dane GUS - <http://stat.gov.pl/>.

Tabela: Beneficjenci pomocy społecznej z terenu gminy Masłów w 2014 roku.

Wyszczególnienie	j.m.	Gmina Masłów
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego		
Ogółem	gosp.	341
poniżej kryterium dochodowego	gosp.	223
powyżej kryterium dochodowego	gosp.	118
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku		
Ogółem	osoba	1013
poniżej kryterium dochodowego	osoba	630
powyżej kryterium dochodowego	osoba	383
Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku		
Ogółem	%	9,6
poniżej kryterium dochodowego	%	6,0
powyżej kryterium dochodowego	%	3,6
Korzystający ze świadczeń rodzinnych		
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci		473
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny – ogółem	osoba	869

dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	osoba	760
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	%	36,9

Źródło: Dane GUS - <http://stat.gov.pl/>.

Zgodnie z danymi GUS w 2014 r. 9,6% ogółu mieszkańców gminy Masłów korzystało z pomocy społecznej, co stanowi nieznacznie niższą wartość niż średnia województwa świętokrzyskiego (10,2%).

Budżet gmin

Dochód na 1 mieszkańca na koniec 2014 roku wyniósł w gminie Masłów 2 702,85 zł. i był niższy niż średnia w innych gminach w powiecie kieleckim (3 294,25 zł), i niższy niż średni wynik województwa – 3468,28 zł. oraz kraju – 3970,71 zł. Dochody własne stanowiły kwotę 1 390,00 zł. na 1 mieszkańca. Wydatki gminy Masłów na 1 mieszkańca na koniec 2014 roku, stanowiły kwotę 2 725,64 zł..

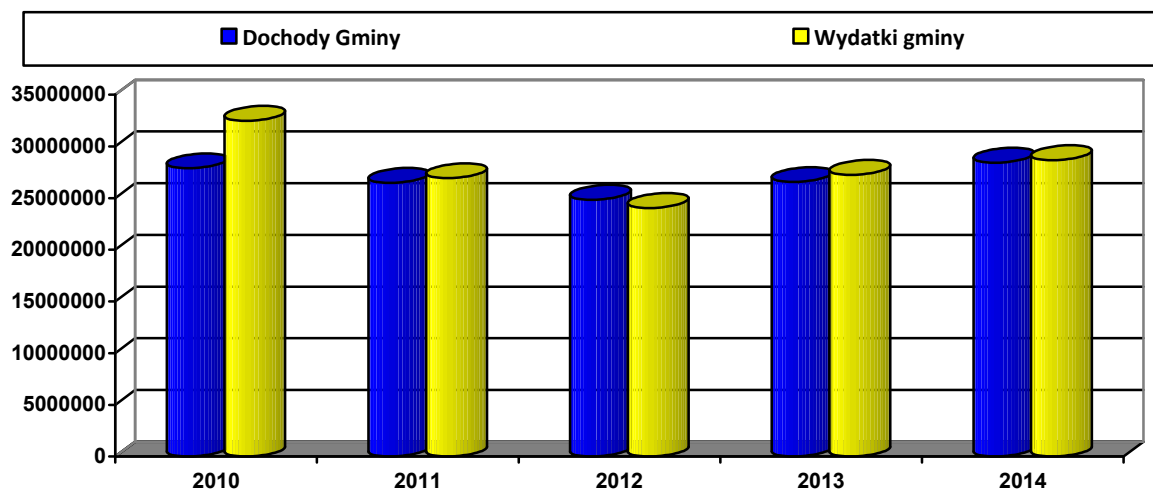
Tabela: Wydatki na 1 mieszkańca gminy Masłów (stan na 31.12.2014 r.).

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Wydatki ogółem:	32 474 741,53	26 921 419,19	24 037 889,65	27 245 679,94	28 671 000,29
W tym:					
- na jednego mieszkańca	3 171,67	2 601,61	3 312,45	2 595,32	2 725,64
- na usuwanie skutków klęsk żywiołowych – dział 754	6 198,00	0,00	0,00	10 541,52	0,00
- na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową – dział 754	1 247 059,13	213 175,14	140 905,97	541 653,20	190 751,54

Źródło: <http://stat.gov.pl/>.

Dla gminy Masłów wydatki ogólne na jednego mieszkańca w 2014 r. były niższe niż średnia w powiecie kieleckim (3 350,78 zł.), województwie świętokrzyskim (3 540,89 zł.) oraz kraju (4 020,68 zł.). Dochody w gminie objętej inwestycją w roku 2014 wyniosły 28 431 295,28 zł. i były najwyższe w porównaniu z poprzednimi latami. Wydatki gminy Masłów na koniec 2014 r. osiągnęły kwotę 28 671 000,29 zł. i były wyższe od wydatków poniesionych w latach 2011-2013. Gmina Masłów największe wydatki poniosła w 2010 r.

Wykres: Dochody i wydatki budżetu gminy Masłów 2010 – 2014 (dane w mln zł, stan na 31.12).

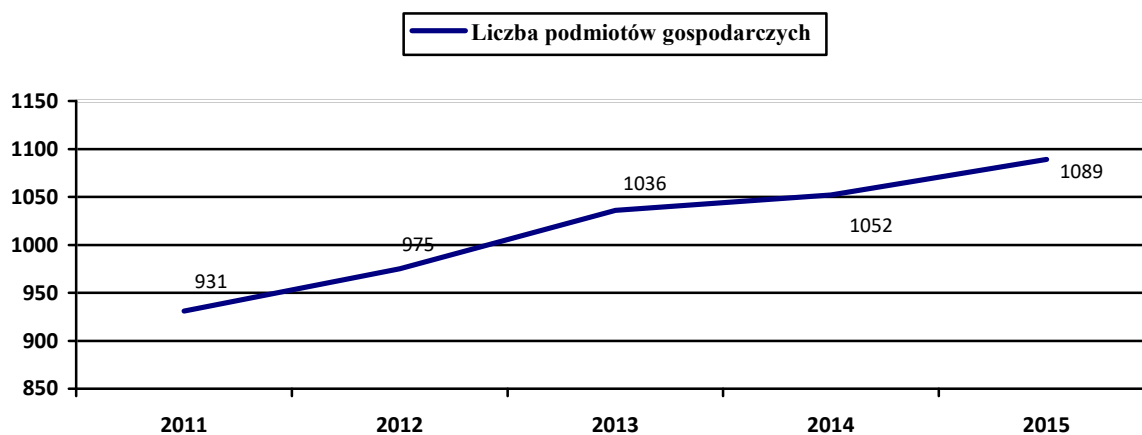
Źródło: <http://stat.gov.pl/>.

Przedsiębiorczość

Według stanu na koniec 2015 r. w rejestrze REGON w gminie Masłów pozostawało 1089 podmiotów gospodarczych (sektor prywatny i państwowy ogółem) i jest to liczba o 14,5% większa względem 2011 roku.

Wykres: Podmioty gospodarcze w gminie Masłów w latach 2011-2015 (dane na 31.12).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS - <http://stat.gov.pl/>.

Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych w gminie to jednostki sektora prywatnego, w którym skupione było 97,8% ich ogólnej liczby.

Najczęściej, podmioty należące do sektora prywatnego w gminie deklarowały prowadzenie handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawę pojazdów samochodowych (włączając w to motocykle) - 24%, a na kolejnych miejscach znalazły się: budownictwo – 18,3%, przetwórstwo przemysłowe – 11% oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 9,4%.

Spośród wszystkich podmiotów gospodarczych tylko 18 działało w sektorze: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (1,6%). Spośród wszystkich podmiotów najliczniej reprezentowane były te zatrudniające do 9 osób (1045 podmiotów). Tylko jeden podmiot zatrudniał więcej niż 49 osób.

Tabela: Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki dla gminy Masłów na tle danych lokalnych i ogólnokrajowych (stan na koniec 2014 roku, dane liczbowe).

Wyszczególnienie	Gmina Masłów	Powiat kielecki	Woj. świętokrzyskie	Polska
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	996	743	872	1071
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	86	62	67	77

Źródło: <http://stat.gov.pl/>.

Analiza powyższych danych wskazuje wyższy wskaźnik przedsiębiorczości w gminie Masłów zarówno na tle średniej powiatu kieleckiego, jak i danych dla województwa świętokrzyskiego.

2.1. Lokalizacja Gminy Masłów

Gmina Masłów leży w granicach administracyjnych województwa świętokrzyskiego. Wchodzi w skład powiatu kieleckiego ziemskiego. Gmina graniczy z 5 gminami:

- od południowego-zachodu z miastem i gminą Kielce,
- od północy z gminą Zagnańsk,
- od zachodniej i północno-zachodniej strony z gminą Miedziana Góra,
- od północnego-wschodu z gminą Łączna,
- od wschodu z miastem i gminą Bodzentyn,
od południa i południowego wschodu z gminą Górno.

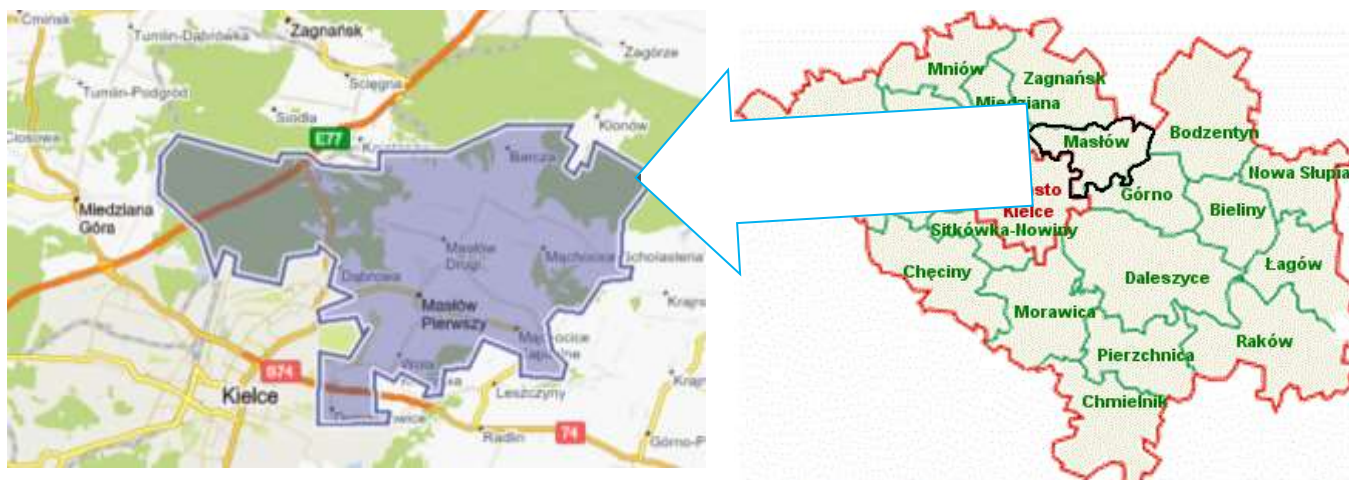
POLSKA

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

GMINA

POWIAT

Źródło: Opracowanie na podstawie: <http://www.geodezja.kielce.pl/index.php?go=obszar>,
<http://mapa.targeo.pl/>.

Gmina Masłów położona jest w północnej części województwa świętokrzyskiego, w obniżeniu pomiędzy trzema wzniesieniami: Białą Górą (416,9 m n.p.m.), Górą Klonówką (473 m n.p.m.) i Górą Domaniówką (418 m n.p.m.). Gmina leży w bezpośrednim sąsiedztwie stolicy regionu – miasta Kielce. Piękne krajobrazy Gór Świętokrzyskich oraz dobrze rozwinięta sieć dróg i bliskość miasta czynią gminę szczególnie atrakcyjną. Ponadto atrakcyjne położenie gminy powoduje, że jest ona naturalnym zapleczem rekreacyjnym dla Kielc. Z każdego miejsca w gminie jedzie się do centrum Kielc nie dłużej niż 20 minut. Korzystne położenie Masłowa pozwala w ciągu 2 godzin dojechać do Warszawy, Łodzi, Lublina, natomiast podróż do Krakowa zajmie tylko 1,5 godziny. Przez teren Gminy Masłów bezpośrednio przebiegają szlaki komunikacyjne o zasięgu krajowym i lokalnym.

Drogi krajowe nr 7 i 74 na odcinkach przebiegających przez teren Gminy Masłów mają status dróg ekspresowych. Z kolei droga wojewódzka nr 745 stanowi główną drogę komunikacji wewnętrznej na terenie Gminy oraz zapewnia połączenie do dróg krajowych nr 73 od strony zachodniej oraz nr 74 od strony południowo – wschodniej na węźle w Cedzynie.

2.2. Infrastruktura mająca kluczowe znaczenie dla obsługi ruchu turystycznego

2.2.1. Sieć drogowa i dostępność komunikacyjna

Sieć drogowa na terenie Gminy Masłów składa się z dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych, gminnych i wewnętrznych. Na podstawie ustawy o drogach publicznych z dnia 21 marca 1985r. drogi krajowe stanowią własność Skarbu Państwa, natomiast drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne są własnością samorządową. Sieć dróg wewnętrznych zarządzana jest przez zarządców terenu, na którym te drogi są zlokalizowane. Sieć ta stanowi przeważnie własność osób prywatnych lub Gminy i nie jest zaliczana do dróg publicznych.

Podstawowymi elementami sieci drogowej województwa są ww. drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do sieci dróg krajowych przebiegających bezpośrednio przez obszar Gminy Masłów należą:

- droga krajowa nr 7 w ciągu drogi nr E77 Żukowo (droga 20) – Gdańsk – Płock – Warszawa – Kielce – Kraków – Chyżne – granica państwa,
- droga krajowa nr 73 Wiśniówka – Kielce – Busko Zdrój – Tarnów – Jasło,
- droga krajowa nr 74 Droga 8 (węzeł Wieluń) – Bełchatów - Sulejów – Kielce – Opatów – Kraśnik – Zamość – Hrubieszów – Zosin – granica państwa.

Drogi krajowe nr 7 i 74 na odcinkach przebiegających przez teren Gminy Masłów mają status dróg ekspresowych. Sieć dróg krajowych jest zarządzana przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Kielcach.

Do sieci dróg wojewódzkich należy zaliczyć drogę nr DW745 Dąbrowa – Radlin. Droga znajduje się w większości w obrębie Gminy i stanowi główną drogą komunikacji wewnętrznej na terenie Gminy oraz zapewnia połączenie do dróg krajowych nr 73 od strony zachodniej oraz nr 74 od strony południowo – wschodniej na węźle w Cedzynie.

Uzupełnieniem sieci dróg krajowych i wojewódzkich są drogi powiatowe i gminne.

Tabela: Drogi publiczne w Gminie Masłów

Rodzaj dróg	Długość dróg w km
Drogi krajowe	9,3
Drogi wojewódzkie	7,3
Drogi powiatowe	42,2
Drogi gminne	25,96

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Masłów

Transport zbiorowy na terenie Gminy Masłów obsługiwany jest przez trzy główne rodzaje komunikacji tj. komunikację autobusów miejskich zarządzanych przez Zarząd Transportu Miejskiego w Kielcach, komunikację PKS, oraz komunikację prywatną bus realizowaną przez Świętokrzyskie Zrzeszenie Transportu i Usług w Kielcach.

Ze względu na bliskie sąsiedztwo Kielc, będącego jednocześnie głównym ośrodkiem komunikacyjnym w regionie, transport publiczny na terenie Gminy Masłów wykonywany jest przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Sp. z o.o.

Główną i posiadającą największą liczbę połączeń na terenie Gminy Masłów formą transportu zbiorowego jest komunikacja obsługiwana przez prywatnych przewoźników tzw. „busów” w większości zrzeszonych w organizacji społeczno-zawodowej podmiotów gospodarczych świadczących różne usługi w tym transportowe w zakresie przewozu osób autobusami i taksówkami, przewozu towarów – Świętokrzyskim Zrzeszeniu Transportu i Usług w Kielcach.

Dostęp do Gminy Masłów realizowany za pomocą przewozu kolejowego, odbywa się poprzez sieć przebiegającą przez miasto Kielce, które stanowią główny węzeł kolejowy w regionie. Przewozy wykonywane są przez „Przewozy Regionalne” spółka z o.o. (pociągi Regio, InterRegio) oraz PKP Intercity S.A. (pociągi TLK). Pociągi TLK oraz InterRegio stanowią uzupełnienie oferty przewozowej w zakresie komunikacji z innymi regionami Polski. Połączenia te obsługują głównie ruch wykraczający poza teren województwa świętokrzyskiego (16 pociągów TLK, w tym 3 pociągi kursujące tylko raz w roku oraz 1 pociąg InterRegio). Wspomniane pociągi zatrzymują się tylko na większych stacjach: Kielce, Skarżysko Kam., Jędrzejów, Sędziszów, Włoszczowa.

2.2.2. Infrastruktura techniczna

Sieć wodociągowa występuje w zasadzie na terenie całej Gminy. Brak infrastruktury dotyczy głównie nowych terenów otwieranych pod zabudowę.

Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie Gminy Masłów, wynosi 103.6 km, z czego 101,1km to sieć eksploatowana przez „Wodociągi Kieleckie” Sp. z o. o., a 2,5 km przez inne podmioty (przewód wodociągowy doprowadzający wodę surową z ujęcia Ciekoty do Stacji Uzdatniania Wody (SUW) Mąchocice Kapitulne – Ameliówka dla potrzeb zespołu ośrodków wypoczynkowych na górze „Ameliówka” – Ameliówka I Przedwiośnie).

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Masłów wynosi 12,5km, z czego 11,5 km (Domaszowice, Dąbrowa, Dąbrowa Osiedle, Wola Kopcowa – część, Wiśniówka) ciąży do sytemu kanalizacyjnego miasta Kielce obsługiwanego przez komunalną oczyszczalnię ścieków w Sitkówce, a 1 km (obszar przy urzędzie Gminy) do przyobiektowej oczyszczalni ścieków w Masłowie Pierwszym.

Całości systemu eksploatowana jest przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne „Wodociągi Kieleckie” Spółka z o.o. W eksploatacji Spółki znajdują się sieci i obiekty stanowiące własność Gminy Masłów, które przekazane zostały do eksploatacji w ramach umowy dzierżawy, jak również stanowiące własność Spółki.

Przez obszar Gminy Masłów tranzytem przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 250 relacji Parszów - Kielce, którego operatorem jest Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Tarnowie. Na terenie Gminy zlokalizowana jest także sieć gazowa średniego ciśnienia PE o średnicach 110, 90, 65 i 50 mm o łącznej długości ok. 4km.

Sieć gazowa Karpackiej Spółki Gazowej jest dostępna w miejscowościach Wiśniówka, Dąbrowa Kolonia, Dąbrowa Osiedle, Dąbrowa Koszarka. W pozostałych miejscowościach Gminy Masłów usługa dystrybucji gazu ziemnego nie jest oferowana.

Przez obszar Gminy, w zachodniej jej części przebiega tranzytem napowietrzna linia wysokiego napięcia, 110 kV relacji GPZ Radkowice – GPZ Kielce-Wschód oraz GPZ Kielce – Piaski – GPZ Skarżysko Bór. Zasilanie Gminy w energię elektryczną odbywa się z GPZ 110/30/15 kV Kielce-Wschód i GPZ 110/30/15 kV Kielce-Piaski, za pośrednictwem linii 15 kV oraz linii 30 kV. Gmina posiada awaryjnie możliwość zasilania z GPZ 110/30/15 kV Występa oraz przez RZE Ostrowiec.

2.2.3. Lotnisko

Lotnisko w Masłowie powstało w okresie międzywojennym w 1937 roku jako część dynamicznie rozwijającego się ośrodka zespołu szkolenia szybowcowego, którego elementami były lotniska w Polichnie, Pińczowie i Masłowie. Obecnie jest to cywilne lotnisko sportowe o kodzie referencyjnym 2B (Referencyjna długość startu 800-1200m; Rozpiętość skrzydeł 15-24m; Rozstaw podwozia głównego 4,5-6m).

Jest idealnym miejscem dla lotnictwa sportowego, lotnictwa dyspozycyjnego (głównie na potrzeby przelotów biznesowych), szkolenia przyszłych lotników, lotniarzy, parolotniarzy i spadochroniarzy. Do dyspozycji korzystających z lotniska pozostaje asfaltobetonowa droga startowa DS-1 o wymiarach 1155 m x 30 m / z zabezpieczeniem 1168 m x 100 m i nawrotami na jej końcach

oraz trawiasta droga startowa DS-2 o wymiarach 900 m x 200 m / z zabezpieczeniem 1020 m x 250 m. Lotnisko jest wyposażone w światła podejścia do DS 1 dużej intensywności na obydwu kierunkach oraz światła progów DS i światła krawędziowe DS i DK.

Teren, na którym znajduje się lotnisko w Masłowie jest własnością Województwa Świętokrzyskiego. Pod względem organizacyjnym jednak gospodarzem lotniska jest Aeroklub Polski, użytkownikiem zaś – Aeroklub Kielecki. Certyfikowany Ośrodek Szkolenia Lotniczego Aeroklubu Kieleckiego posiada w swojej ofercie szereg szkoleń

W zakresie ruchu lotniczego w obrębie lotniska Masłów, zauważalny jest wzrost ruchu w czasie, gdy odbywają się w Kielcach większe imprezy Targowe o znaczeniu międzynarodowym np: Międzynarodowy Salon Przemysłu Obronnego.

2.2.4. Ścieżki rowerowe

Ważnym aspektem dla tworzenia zrównoważonego systemu transportowego i połączeń drogowych jest budowa sieci ścieżek dla rowerów, jako środka komunikacji alternatywnego dla samochodów i komunikacji zbiorowej, przy spełnianiu jednocześnie ważnej funkcji turystycznej.

W chwili obecnej na terenie Gminy Masłów, podobnie jak w innych gminach ościennych, system ścieżek rowerowych jest bardzo słabo rozwinięty. Na terenie Gminy występuje jedna ścieżka rowerowa od długości ok. 1,8km biegnąca wzdłuż drogi wojewódzkiej 745 od okolic GOPS w Masłowie do południowo – wschodniego krańca terenu lotniska w msc. Masłów Pierwszy. Stanowi ona wraz z ciągiem pieszym wydzielony pas z kostki brukowej (szara kostka – ciąg pieszy, czerwona kostka – ciąg rowerowy).

Budowa dróg dla rowerów pozwoli na wytworzenie spójnego systemu będącego podstawą dla realizacji systemu komunikacji rowerowej. Alternatywny środek transportu, jakim jest rower, daje mieszkańcom możliwość realizacji potrzeb transportowych w sposób ekologiczny, szybki i bezpieczny. Rozwój infrastruktury rowerowej umożliwi stały wzrost udziału podróży niezmotoryzowanych, w ogólnej ich liczbie.

Rozwój ruchu rowerowego poprzez rozbudowę infrastruktury pozwala promować aktywną mobilność miejską oraz efektywniej gospodarować zasobami. Promocja ruchu rowerowego pozytywnie wpłynie na postrzeganie Gminy Masłów jako prężnego, nowoczesnego i dynamicznie się rozwijającego obszaru.

Równocześnie ważnym jest, aby promocja roweru jako środka odbywała się przy współpracy z gminami sąsiadującymi w celu stworzenia spójnego systemu komunikacji, jak jest w przypadku sieci drogowych. Pozwoliłoby to w przyszłości na zapewnienie ciągłości i połączenie ścieżek w jedną sieć oraz wpłynęłoby korzystnie na poprawę bezpieczeństwa na drogach, zmniejszenia uciążliwości transportu dla środowiska, a także poprzez przesiadkę rower na stan zdrowia osób korzystających na co dzień z innych form transportu.

2.3. Diagnoza atrakcyjności inwestycyjnej

Na obszarze Gminy Masłów zostały wyznaczone tereny pod rozwój inwestycji o przeznaczeniu komercyjnym. W chwili obecnej Gmina Masłów posiada ofertę dla 3 obszarów o łącznej powierzchni 4,63 ha. W szczególności do nich należą:

- dwie działki w Masłowie Pierwszym o łącznej powierzchni 3,45 ha, położone w bardzo bliskiej odległości od Kielc. Zgodnie z zapisami Planu Zagospodarowania Przestrzennego działki te oznaczone są jako U – tereny usług komercyjnych,

- jedna działka w Mąchocicach Kapitulnych – Agronomówka – o powierzchni 0,137 ha, na której znajduje się budynek o pow. 122,5m² po przedszkolu w Mąchocicach Kapitulnych. Teren posiada uzbrojenie,
- jedna działka w Dąbrowie o powierzchni 1,04 ha, położona w bardzo bliskiej odległości od Kielc. Działka posiada uzbrojenie.

Zgodnie z zapisami Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Masłów dopuszczalne jest lokalizowanie usług nieuciążliwych, jak również usług komercyjnych na wybranych terenach, zgodnie z wnioskami mieszkańców składanymi na etapie opracowania planów (tereny prywatne).

Duże znaczenie dla zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Masłów ma uruchomienie przez samorząd Województwa Świętokrzyskiego portalu zawierającego system informacji przestrzennej dla całego województwa pod adresem <http://sip.e-swietokrzyskie.pl>. Na portalu tym zamieszczone są informacje o dostępnych terenach inwestycyjnych na obszarze województwa zgodnie z obowiązującymi uwarunkowaniami prawnymi.

Wykorzystanie informacji zawartych na ww. stronie może stanowić wygodne źródło pozyskania informacji przez potencjalnych inwestorów do zlokalizowania na terenie Gminy Masłów swojej działalności, a także stanowić dobre źródło informacji dla pracowników Urzędu Gminy odpowiedzialnych za kontakty z przedsiębiorcami o możliwości lokowania nowych i rozwoju istniejących działalności na terenie Gminy Masłów.

2.4. Środowisko przyrodnicze, flora i fauna

Pod względem fizyczno-geograficznym gmina Masłów należy do mezoregionu Góry Świętokrzyskie. Przeważająca część Gminy położona jest na stokach Pasma Masłowskiego i Pasma Klonowskiego. Część Gminy obejmuje zachodni fragment Doliny Wilkowskiej, która oddziela Pasma Głównie od Pasma Klonowskiego. Północny fragment terenu Gminy obejmuje północno-wschodnią część Doliny Kielecko – Łagowskiej. W środkowej części tego mezoregionu utworzono Świętokrzyski Park Narodowy.

Teren Gminy Masłów zalicza się do tzw. klimatu Wyżyn Południowopolskich, jednego spośród siedmiu wyróżnionych regionów klimatycznych. Ten typ klimatu cechuje znaczna różnorodność poszczególnych krain klimatycznych, np. sąsiadujących ze sobą Gór Świętokrzyskich i Niecki Nidziańskiej. Ukształtowanie terenu, grzbiety górskie o niezbyt dużych wysokościach bezwzględnych 400-600 m n.p.m. mają klimat lokalny chłodniejszy od terenów przyległych, wyżynnych i równinnych (wg POŚ).

Lasy na obszarze gminy skupiają się w czterech głównych kompleksach rozmieszczonych w północno-zachodniej części (Pasma Masłowskie) oraz północno-wschodniej części gminy (Świętokrzyski Park Narodowy), w rejonie Mąchocic oraz na północ od zbiornika „Cedzyna”.

Najwyższe walory środowiska przyrodniczego reprezentują: lasy w północno-wschodniej części gminy wchodzące w skład Świętokrzyskiego Parku Narodowego i jego otuliny, przełom Lubrzanki na odcinku od Ciekot do Mąchocic oraz naturalne lasy o charakterze podmokłym w Dolinie Wilkowskiej. Dominującym drzewostanem jest w gminie jodła i buk, ale spotkać tu można również jawor, lipę drobnolistną, klon zwyczajny, świerk, grab, sosna. Z krzewów wyróżnić można bez koralowy. W skład runa wchodzi paprocie, widłaki, przytulia okrągłolistna, kokoryczka okółkowa. W Paśmie Klonowskim grupują się najcenniejsze zbiorowiska lasów liściastych, świeże bory sosnowe i bory mieszane z udziałem jodły oraz dąbrowy.

Lesistość gminy Masłów, wynosząca (39%) jest znacznie wyższa od wojewódzkiej a nawet krajowej, które kształtują się odpowiednio na poziomie 27,6%, i 28,5%. Obszary leśne zajmują ogółem 3,4 tys. ha, z czego tylko 333 ha stanowią lasy niepaństwowe.

Zwierzęta występujące w gminie można podzielić generalnie na:

- gatunki leśne jak: sarna, dzik, lis, kuna, borsuk oraz liczne odmiany ptaków
- gatunki zwierząt polnych jak drobne gryzonie, ssaki owadożerne (ryjówki, jeże, krety), drobna zwierzyna łowna (zajęce, bażanty, kuropatwy) oraz ptaki preferujące przestrzenie otwarte (skowronki, pokrzewki, pliszki, świergotki, pustułki, jarząbki i in.)
- gatunki związane ze ekosystemami wodnymi oraz ukształtowaniem terenu (żmije, jaszczurki itp.) - zachodzi tu konieczność utrzymania pewnej równowagi ponieważ zwiększa się zagrożenie ukąszenia przez żmije, jest to spowodowane w głównej mierze ekspansją tych zwierząt z lasów na tereny obecnie nie wykorzystywane rolniczo i porośnięte niekoszoną trawą - niekiedy tuż przy zabudowaniach.

Istotne uwarunkowanie zagospodarowania obszarów leśnych gminy stwarza fakt, że całość lasów państwowych jest uznana za ochronne z uwagi na położenie w sąsiedztwie miasta pow. 50 tys. mieszkańców. W gminie występuje też dużo terenów chronionych jak

- Świętokrzyski Park Narodowy – będący najcenniejszym obszarem na terenie województwa pod względem walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Ochroną objęto najwyższe pasmo Gór Świętokrzyskich - Łysogóry i kompleksy leśne będące pozostałością dawnej Puszczy Świętokrzyskiej.
- Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu - obszar utworzony Rozporządzeniem nr 12/95 Wojewody Kieleckiego Dz. Urz. Woj. Kieleckiego nr 21 poz. 145. Najważniejszymi funkcjami obszaru jest ochrona wód powierzchniowych w rzekach oraz ochrona dwóch zbiorników wód podziemnych (zbiornik Kielce oraz zbiornik Gałęzicko – Bolechowicko - Borkowski, z których m.in. czerpie wodę pitną miasto i aglomeracja Kielc), a także korytarzy ekologicznych dolin rzecznych Lubrzanki, Warkocza, Bielanki i Czarnej Nidy.

Ponadto część lasów poddana jest „dzikiej” penetracji turystycznej oraz bezpośrednim wpływom urbanizacji (zaśmiecanie, zabudowa terenów przyleśnych, ograniczanie dostępu do lasów prywatnych itp.). Zagrożenia te pogłębia deficyt małej infrastruktury turystycznej (urządzone parkingi i miejsca postojowe, pola namiotowe, trasy rowerowe i piesze, punkty widokowe itp.) oraz niski standard zagospodarowania turystycznego lasów, który w znacznym stopniu obniża atrakcyjność i funkcjonowanie tych obszarów jako przyrodniczej strefy buforowej miasta Kielc.

- Na terenie gminy znajdują się następujące pomniki przyrody:
- Skalka „Diabelski Kamień” - zlokalizowany w Paśmie Masłowskim na czerwonym szlaku im. E. Massalskiego skalny szczyt o wysokości 5m Góry Klonówki utworzony ze skał środkowego kambriu.
- Skałki „Kamieńczyk” - próg skalny i urwisko skalne zbudowane z piaskowców kwarcytowych kambriu górnego. Zlokalizowany w Mącholicach Kapitulnych, na wschodnim skłonie grzbietu Klonówki, ok. 0,5 km na północ od wsi.
- Skałka - urwisko o wysokości 2,5 m, progi skalne, bloki zbudowane z piaskowców kwarcytowych kambriu górnego. Zlokalizowany w Mącholicach Kapitulnych, ok. 0,5 km na południe od Starej Ameliówki.

Na obszarze Gminy Masłów zlokalizowane są 4 obszary objęte ochroną sieci Natura 2000.

Tabela: Wykaz obszarów Natura 2000 na terenie Gminy Masłów

Lp.	Kod	Nazwa	Całkowita powierzchnia [ha]
1.	PLH260002	Łysogóry	8081,27
2.	PLH260025	Ostoja Barcza	1523,48
3.	PLH260035	Ostoja Wierzejska	224,64
4.	PLH260037	Przełom Lubrzanki	272,62

Źródło: Strona internetowa <http://geoserwis.gdos.gov.pl/>

2.5. Działalność kulturalna i promocyjna

Gmina Masłów, pomimo peryferyjnego położenia wobec miasta Kielce będącego głównym ośrodkiem kulturalnym w regionie, posiada bogate doświadczenia w organizowaniu i prowadzeniu wydarzeń kulturalnych.

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Masłowie

Głównym punktem koncentrującym podmioty kultury jest Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Masłowie. Działa on w oparciu o statut zatwierdzony przez Radę Gminy i jako instytucja upowszechniania kultury realizuje swoje zadania statutowe na terenie Gminy Masłów oraz województwa świętokrzyskiego. Sprawuje jednocześnie nadzór merytoryczny nad działalnością Centrum Edukacyjnego „Szklany Dom” w Ciekotach, świetlic samorządowych w Barczy, Ciekotach, Dolinie Marczakowej i Wiśniówce oraz Hostelu „Lubrzanka” w Mącholicach Kapitulnych.

Głównym celem działalności ośrodka jest edukacja kulturalna, realizowana poprzez różnorodne imprezy kulturalne i sportowe organizowane dla wszystkich grup wiekowych społeczności gminnej, przy współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego oraz placówkami kulturalnymi z terenu województwa.

W ramach działalności GOKiS prowadzi wiele imprez i uroczystości kulturalnych związanych w tradycją i kulturą Gminy Masłów oraz regionu świętokrzyskiego, w tym także współpracuje z organizacjami takimi jak LGD „Wokół Łysej Góry”.

Centrum Edukacyjne Szklany Dom – Dworek Stefana Żeromskiego

W latach 1871 - 1883 w malowniczej miejscowości Ciekoty położonej w Górach Świętokrzyskich zamieszkiwała rodzina Żeromskich. Tam lata swojego dzieciństwa i młodości spędził Stefan Żeromski - polski prozaik i publicysta. W 1900 w wyniku tragicznego pożaru dom uległ całkowitemu zniszczeniu.

Na początku lat siedemdziesiątych XX wieku ostatni właściciele ziem - rodzina Rostkowskich - przekazali teren ówczesnym władzom regionu. Przez kolejne dziesięciolecia Żeromszczyzna była miejscem działań kieleckiej chorągwi ZHP im. S. Żeromskiego.

W 2010 roku, powstało tu Centrum Edukacyjne Szklany Dom – Dworek Stefana Żeromskiego. Budynek od podstaw został zaprojektowany w sposób symboliczny. Stojące naprzeciw siebie drewniany dworek i szklany dom łączą w sobie przeszłość z teraźniejszością.

Drewniany dworek - pamięć o pisarzu, jego tęsknota za ziemią i domem. Stylizowany na drobnoszlachecki dwór z drugiej połowy XIX wieku, w którym eksponowane są obiekty upamiętniające życie i twórczość pisarza, pełni funkcję miejsca promującego literaturę i czytelnictwo oraz regionalne dziedzictwo kulturowe.

Szklany Dom - futurystyczne wizje pisarza, jego marzenia o lepszym i piękniejszym życiu. Przestronne, nowoczesne pomieszczenia służą prezentacjom sztuki współczesnej, organizacji koncertów, warsztatów, projekcji filmów, spotkań literackich, promocji książek, oraz realizacjom programów edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Równoległe z animacją kulturalną, Centrum prowadzi działania w obszarze turystyki i rekreacji, popularyzując przyrodnicze walory regionu.

Budowa Centrum Edukacyjnego była możliwa dzięki pozyskanemu dofinansowaniu z Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. Działanie 2.3: Promocja gospodarcza i turystyczna regionu w ramach projektu: „Dworek Stefana Żeromskiego – Szklany Dom – Ikona Regionu Świętokrzyskiego”.

2.6. Turystyka

Ruch turystyczny na terenie Gminy Masłów jest ściśle powiązany z jej lokalizacją w sąsiedztwie Kielc. Poniższa tabela przedstawia dynamikę zmian ruchu turystycznego w Gminie Masłów w latach 2011 – 2014.

Tabela: Ruch turystyczny w Gminie Masłów w latach 2011 – 2014

Ruch turystyczny	Jedn.	Lata			
		2011	2012	2013	2014
obiekty noclegowe	szt.	5	9	8	9
miejsca noclegowe	szt.	385	544	530	562
korzystający z noclegów I-XII	osoba	20 880	21 492	23 081	25 100
korzystający z noclegów turyści zagraniczni I-XII	osoba	354	445	472	304
udzielone noclegi ogółem I-XII	szt.	40 992	53 499	57 688	66 020
udzielone noclegi turystom zagranicznym I-XII	szt.	1 546	1 051	1 082	643

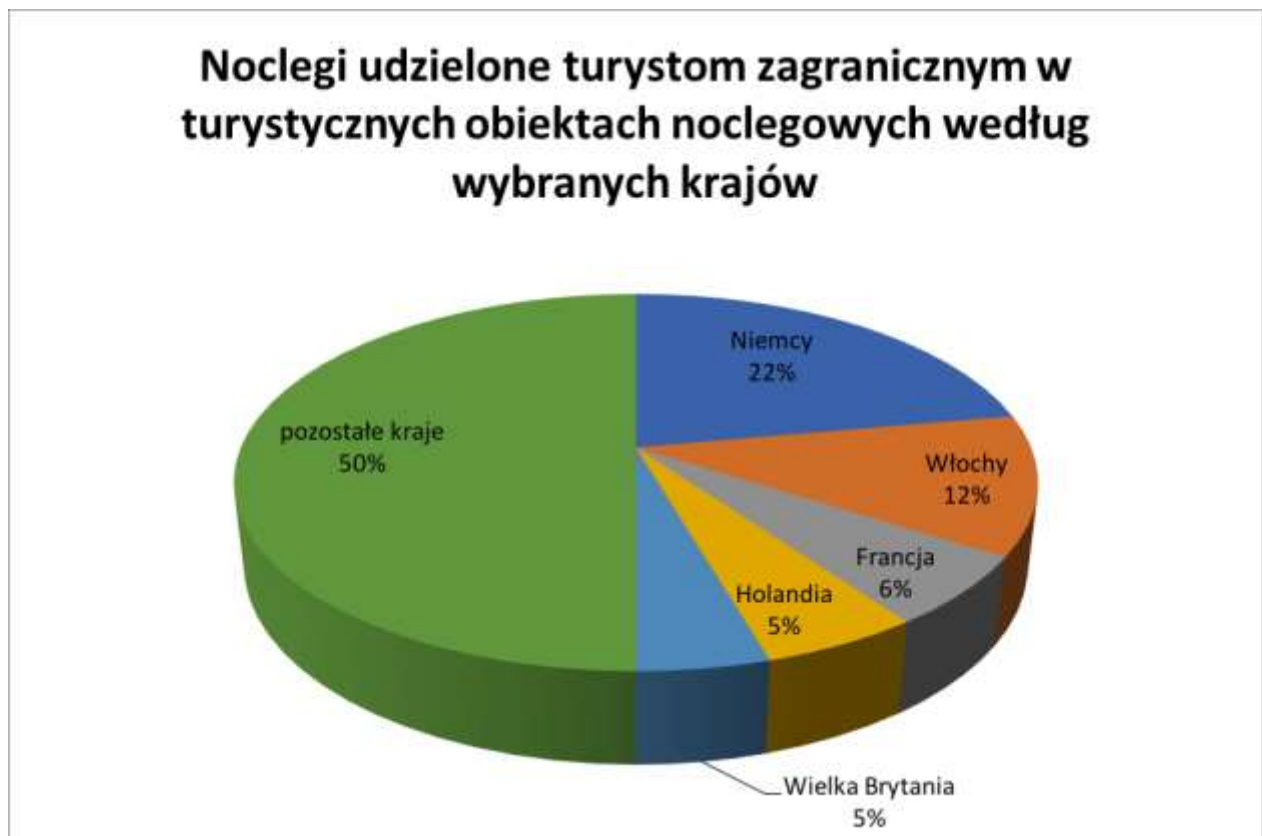
Źródło: Dane GUS na dzień 31.12.2014r.

Zgodnie z powyższą tabelą ruch turystyczny na obszarze Gminy Masłów od roku 2011 odnotował ponad 20% wzrost do końca roku 2014, czego odzwierciedleniem jest stale wzrastająca liczba osób korzystających z obiektów noclegowych oraz liczba samych noclegów. Duże znaczenie ma w tym przypadku fakt, iż w obiektach noclegowych liczba udzielonych noclegów od roku 2011 do 2014 wzrosła o 60%, co świadczy o tym, że osoby odwiedzające Gminę Masłów pozostawały przez dłuższy okres czasu. Średnia wartość liczby noclegów w roku 2011 przypadających na danego turystę wynosiła 1,96 dnia natomiast w roku 2014 wartość ta wzrosła do 2,63 dnia, co oznacza wzrost czasu trwania noclegów o ok. 34%.

Gminę Masłów odwiedzają przede wszystkim turyści krajowi, którzy stanowią 98,26% wszystkich turystów, natomiast turyści zagraniczni stanowią jedynie 1,74% ogółu turystów. Poniższy wykres przedstawia liczbę turystów względem kraju pochodzenia.

WYKRES: UDZIAŁ TURYSTÓW ZAGRANICZNYCH W GMINIE MASŁÓW W LATACH 2011 - 2014

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Masłów.

Połowa turystów zagranicznych korzystających z noclegów na terenie Gminy Masłów pochodzi z głównych krajów UE tj. Niemiec, Włoch, Francji, Holandii i Wielkiej Brytanii. Pozostali turyści pochodzą niemal wyłącznie z krajów położonych w niedalekiej odległości tj. krajów Europy oraz jedynie sporadycznie z innych części świata.

Niestety zgodnie z danymi GUS od 2011 roku nastąpił spadek liczby turystów zagranicznych, co szczególnie widoczne jest wobec liczby noclegów, z których skorzystali turyści zagraniczni (spadek o blisko 60%).

Niski udział turystów zagranicznych świadczy o bardzo słabej rozpoznawalności regionu świętokrzyskiego, w tym także Gminy Masłów oraz o braku wystarczająco ciekawej ofercie turystycznej skłaniającej potencjalnych turystów do odwiedzania regionu, a także o jego słabej promocji.

Na terenie Gminy Masłów w chwili obecnej znajdują się 22 obiekty noclegowe, w tym 3 hotele o standardzie 3-gwiazdkowym i 1 w regionie hotel 5-gwiazdkowy.

Tabela: Wykaz obiektów hotelowych i agroturystycznych z terenu Gminy Masłów

Lp.	Nazwa	Miejscowość
1.	Hotel Przedwośnie ***	Mąchocice Kapitulne
2.	Hotel Ameliówka ***	Mąchocice Kapitulne
3.	Hotel Odyssey *****	Dąbrowa
4.	Hotel Aviator ***	Dąbrowa
5.	Pensjonat Margaretka	Brzezinki
6.	Pensjonat Leśna Villa	Wiśniówka
7.	Hostel Ambaras	Dąbrowa
8.	Schronisko Młodzieżowe	Mąchocice – Scholasteria
9.	Hostel Lubrzanka	Mąchocice Kapitulne
10.	Zajazd Ranczo	Dąbrowa
11.	Kwatera Agroturystyczna Klub Jazdy Konnej	Brzezinki
12.	Gospodarstwo Agroturystyczne Nad Wodą	Ciekoty
13.	Kwatera Agroturystyczna Radostowa	Ciekoty
14.	Kwatera Agroturystyczna Stary Sad	Masłów Drugi
15.	Kwatera Agroturystyczna Łysogóry	Ciekoty
16.	Domek na Wyspie Aleksander Jaszczak	Ciekoty
17.	Dom Pod Dębami	Wola Kopcowa
18.	HOTELIK	Dąbrowa
19.	Pokoje Gościnne Czesław Majcherczyk	Mąchocice Kapitulne
20.	Gospodarstwo Agroturystyczne Nad Lubrzanką	Barcza
21.	Gospodarstwo Agroturystyczne Anastazja Jamrozek	Dąbrowa
22.	Izba Dobrego Smaku	Ciekoty

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Masławie

Oferta turystyczna i noclegowa Gminy Masłów jest stosunkowo słabo rozpoznawalna za wyjątkiem dużych ośrodków jak hotele Odyssey, Ameliówka czy Przedwośnie.

Część z obiektów noclegowych jest zarejestrowana w znanych portalach turystycznych jak: www.wakacje.pl, www.noclegikielce-okolica.dobrynocleg.pl, www.meteor-turystyka.pl czy www.wczasywpolsce.pl.

Turystyka obszaru Kielc i okolic przez lata była ściśle powiązana z turystyką krajoznawczą Gór Świętokrzyskich. Działające w Kielcach PTTK opracowało szlaki turystyczne tego regionu, jako dostępnego lokalizacyjne w skali kraju, jak również łatwego dla samego turysty. Góry Świętokrzyskie odznaczają się bogatymi walorami przyrodniczymi, a także historycznymi i religijnymi.

Prowadzona na obszarze Gór Świętokrzyskich, w tym w szczególności w Kielcach i ich okolicach, eksploatacja złóż skalnych, pozwoliła na odkrycie wielu ciekawych formacji geologicznych, jak również wpłynęła na chęć poznania regionu świętokrzyskiego od tej strony.

Gmina Masłów z racji położenia w obrębie Gór Świętokrzyskich oraz wysokich walorów przyrodniczo – krajobrazowych została objęta ochroną w ramach systemu obszarów chronionych województwa świętokrzyskiego. Cały obszar Gminy wchodzi w skład Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, część w obszar otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego, którego zadaniem jest ochrona unikalnych walorów przyrodniczo-krajobrazowych jednego z najstarszych w Europie Środkowej regionów górskich.

Poza pomnikami przyrody przez teren Gminy Masłów przebiega kilka szlaków turystycznych. Poniższa tabela przedstawia wykaz szlaków wraz z opisem i przebiegiem trasy.

Tabela: Wykaz szlaków turystycznych na terenie Gminy Masłów

Lp.	Nazwa	Miejscowość	Stan techniczny szlaku i konieczne prace
1.	Szlak czerwony im. Edmunda Massalskiego	Szlak prowadzący przez pasma Gór Świętokrzyskich o łącznej długości 96 km. Przecina on całą Gminę z zachodu na wschód wzdłuż Pasma Masłowskiego. Jest to odcinek o szczególnych walorach krajobrazowych. Z wielu miejsc na szlaku rozciągają się dalekie panoramy na Kotlinę Kielecko-Łagowską, w stronę Łysogór, a także na Dolinę Wilkowską i Pasma Klonowskie.	Zaprojektowanie i wykonanie platform widokowych na G. Radostowej i G. Klonówce. Wiata turystyczna na G. Klonówce. Wykonanie tablic na w/w szczytach z opisem panoram.
2.	Szlak niebieski im. Edwarda Wołoszyna z Wąchocka do Cedzyny	Szlak dociera do Gminy Masłów od wschodu, od strony Bodzentyna. Mijając Ciekoty i „Żeromszczyznę” kieruje się na południe przełomem Lubrzanki, gdzie krzyżuje się ze szlakiem czerwonym. Ostatecznie poprzez Mąchocice Kapitulne dociera	Utwardzenie drogi polnej z Mąchocic Kapitulnych do linii Lasu Wolskiego – teren mocno podmokły przez dłuższy czas w roku.

		do zalewu w Cedzynie.	
3.	Literacki Szlak Spacerowy Wokół Góry Radostowej. Poświęcony twórczości Stefana Żeromskiego	Ciekoty „Żeromszczyzna” – droga asfaltowa – Kraiński Grzbiet – wieś Bęczków – Góra Radostowa – Przełom Lubrzanki – Ciekoty	Zaprojektowanie i wykonanie platform widokowych na Górze Radostowej
4.	Literacki Szlak Spacerowy z Ciekot Do Św. Katarzyny. Poświęcony twórczości Stefana Żeromskiego	Ciekoty „Żeromszczyzna” – zalew w Ciekotach – Krajno Zagórze – Zagórze Drugie – Św. Katarzyna	Wiata turystyczna przy przystanku autobusowym na wyjeździe ze Świętej Katarzyny w stronę Krajna naprzeciwko pomnika Partyzantów Ziemi kieleckiej plus tablica z opisem panoramy (Koniec szlaku).
5.	Przyrodnicza Ścieżka Dydaktyczna Klubu 4h. Przyroda w twórczości Stefana Żeromskiego	Szkoła Podstawowa w Brzezinkach – Krzyż – Zadrzewienia – przydroże – łąka wilgotna – Diabelski Kamień – Kapliczka na drzewie – Grąd przy zejściu – Przełom Lubrzanki -bród – Gospodarstwo Agroturystyczne Pana Leszka Trębacza – Szklany Dom-Dworek Stefana Żeromskiego.	Wykarczowanie trasy z Mąchocic Scholasterii do Kapliczki Lotników w Paśmie Masłowskim.
6.	Literacki szlak rowerowy	Trasa szlaku przebiega przez Ciekoty, Wilków, Święta Katarzyna.	Stan bardzo dobry
7.	Szlak rowerowy Wokół Pasma Masłowskiego (żółty)	Pętla wokół Pasma Masłowskiego, Ciekoty, Mąchocice-Scholasteria, Klonówka, Diabelski Kamień, Ameliówka, Ciekoty.	Utwardzenie drogi polnej za Hotelem Przedwiośnie do połączenia ze szlakiem czerwonym im. E. Massalskiego. Teren mocno podmokły przez dłuższy czas w roku.
8.	Szlak rowerowy z Ciekot do Woli Kopcowej (niebieski)	Trasa szlaku przebiega z Ciekot do Woli Kopcowej przez Mąchocice Kapitulne.	Stan bardzo dobry
9.	Czarny szlak rowerowy	Trasa szlaku przebiega przez Koszarzę, Masłów Drugi, Brzezinki, Barczę.	Odnowienie szlaku na terenie Gminy Masłów od Dąbrowy do Barczy. Szlak wytyczony i wymalowany w 2006. Od tego roku nie odnawiany. Obecnie słabo widoczny.

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Masłowie

Ważne znaczenie turystyczne Gminy ma zalew w Cedzynie (na granicy Gmin Masłów Pierwszy Górny). Jest to największy w okolicy Kielc zbiornik wodny o powierzchni 65 ha.

Walory krajobrazowe Gminy, dobrze rozwinięta sieć szlaków turystycznych i rowerowych, łagodne góry i malownicze zbiorniki wodne w Cedzynie i Ciekotach zachęcają do turystyki pieszej i rowerowej. Głównymi rzekami i akwenami wodnymi są: Lubrzanka, Silnica, Strumień oraz zalew w Ciekotach dla najmłodszych i zalew w Woli Kopcowej-Cedzynie. Masłów z lotniskiem

sportowym jest miejscem dostępnym dla szybowników, spadochroniarzy i lotniarzy oraz znajdująca się w sąsiedztwie góra Klonówka jest ulubionym miejscem dla paralotniarzy z całej Polski. Amatorzy wycieczek pieszych mogą korzystać z licznych szlaków turystycznych m.in. do Świętej Katarzyny na Łysicy (612 m) i do Puszczy Jodłowej.

Na obszarze Gminy występują dogodne warunki do uprawiania wielu rodzajów sportu jak np. narciarstwa, sportów wodnych i rowerowych, a także lotniczych.

Ze względu na bogactwo geologiczne Gór Świętokrzyskich i ich bioróżnorodność, w ciągu ostatnich lat turyści świadomie wybierają region świętokrzyski, jako cel wycieczek rodzinnych i poznawczych. Wciąż jednak, pomimo prowadzonych starań, wiele miejsc o wysokiej wartości turystycznej, jest nie udostępnionych do turystycznego zwiedzania. Do najważniejszych z nich można zaliczyć obszary przemysłowe, jak i byłe kamieniołomy oraz wyrobiska. Tereny te, są w znacznym stopniu niedostępne dla zwiedzających. Poruszanie się po nich może być niebezpieczne (urwiska i osuwiska skalne), może zakłócać równowagę przyrodniczą lub narazić poszczególne miejsca na degradację.

Problem stanowi również niewystarczająca promocja i informacja o cennych przyrodniczych miejscach oraz obiektach. Brak kompleksowych działań w tym zakresie sprawia, iż wiele z nich jest nadal nieznanymi. Niewystarczająca świadomość i wiedza turystów odwiedzających obszar region świętokrzyski, w tym Gminę Masłów powoduje, iż nie dostrzegają oni cennych przyrodniczo zasobów, stanowiących największą atrakcję turystyczną regionu. Spowodowane jest to brakiem odpowiednio przygotowanej oferty dotyczącej edukacji ekologicznej oraz słabym rozpowszechnieniem materiałów edukacyjnych przeznaczonych dla turystów odwiedzających region, w tym dzieci i młodzieży szkolnej.

Dla zwiększenia atrakcyjności turystycznej obszaru Gminy Masłów, niezbędne jest prowadzenie szeregu działań mających na celu uporządkowanie tras i szlaków turystycznych, zapewnienie bazy noclegowej i rekreacyjnej, udostępnienie właściwego zaplecza do obsługi zwiedzających, w tym punktów informacyjnych czy ośrodków o znaczeniu popularyzatorsko – edukacyjnym, m.in. związanym z rozwojem edukacji geologicznej przy ścisłej współpracy z organizacjami turystycznymi oraz innymi jednostkami samorządowymi, w tym Województwem Świętokrzyskim i Powiatem Kieleckim.

Poza powyżej wskazanymi przykładami miejsc o znaczeniu turystycznym na obszarze Gminy występują także liczne obiekty o znaczeniu historycznym i rekreacyjnym. Walory turystyczne i rekreacyjne w oparciu o spuściznę historyczną regionu to czynniki, które pośrednio wpływają na atrakcyjność terenów Gminy Masłów.

Poniższa tabela przedstawia wykaz obiektów zabytkowych objętych Gminną Ewidencją Zabytków:

Tabela: Wykaz szlaków turystycznych na terenie Gminy Masłów

Lp.	Nazwa	Miejscowość
1.	Park podworski	Ciekoty

2.	Dawna szkoła podstawowa w Barczy	Barcza
3.	Kapliczka MB Częstochowskiej	Barcza
4.	Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki nowy	Brzezinki
5.	Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki stary	Brzezinki
6.	Kaplica p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej	Domaszowice
7.	Kościół parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego	Masłów Pierwszy
8.	Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki	Masłów Pierwszy
9.	Młyn elektryczny z początku XX wieku	Masłów Pierwszy
10.	Cmentarz choleryczny	Masłów Pierwszy
11.	Kaplica p.w. Św. Józefa Robotnika	Wola Kopcowa
12.	Figurka św. Jana Nepomucena	Wola Kopcowa
13.	Kamienny obelisk z tablicą żeliwną w Wiśniówce	Wiśniówka
14.	Administracja kamieniołomów – budynek administracyjno-socjalny (dawna szkoła)	Wiśniówka
15.	Zespół osiedla robotniczego w Wiśniówce (38 domów drewnianych)	Wiśniówka
16.	Góra Radostowa	Mąchocice Kapitulne, Ciekoty

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Masławie

Wśród najbardziej znanych zabytków tego obszaru można wymienić zabytki i miejsca związane z osobą Stefana Żeromskiego tj. miejscowości Wola Kopcowa, Mąchocice-Scholasteria i Ciekoty, z których ta ostatnia miała dla niego największe znaczenie.

Z tego też powodu na terenie Ciekot utworzono „Żeromszczyznę” – teren objęty ochroną i opieką Gminy Masłów, a także Centrum Edukacyjne „Szkłany Dom”, będące poza GOKiS centrum kulturowym w Gminie. Na terenie Żeromszczyzny znajdują się pozostałości parku podworskiego, który powstał w XVIII wieku. W parku tym bywał Stefan Żeromski w okresie swojego dzieciństwa.

Ważne znaczenie kulturowe i turystyczne mają także zabytki sakralne. Do najważniejszych można zaliczyć:

- Kościół pw. Przemienienia Pańskiego w Masławie – kościół powstał w miejscu zabytkowej ok. XVII-wiecznej kaplicy,
- Kapliczka św. Józefa Robotnika w Woli Kopcowej – powstała w XIX w. z inicjatywy księdza kanonika katedry kieleckiej Józefa Ćwiklińskiego jako jedna z trzynastu w sąsiedztwie miasta Kielce,
- Kaplica bł. W. Kadłubka w Domaszowicach – wybudowana w połowie XIX w. przez księdza Józefa Ćwiklińskiego. Znajduje się ona ok. 150 m od nieistniejącego dworu biskupiego przy drodze do Nowego Folwarku.

Ważne miejsce na rzecz promowania i rozwoju turystyki na obszarze Gminy Masłów zajmują organizacje społeczne i regionalne, których zadaniem jest wspieranie społeczności lokalnych w rozwoju turystyki, w tym poprzez wsparcie finansowe, promocję oraz wsparcie w tworzeniu zorganizowanej i planowej oferty turystycznej.

Do takich organizacji działających na rzecz Gminy Masłów należą:

- Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania – Wokół Łysej Góry,
- Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego,
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Świętokrzyski w Kielcach,
- Lokalna Organizacja Turystyczna „Partnerstwo Ziemi Świętego Krzyża”.
Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania – Wokół Łysej Góry

Do Stowarzyszenia "Lokalna Grupa Działania – Wokół Łysej Góry" należy siedem gmin: Bieliny, Bodzentyn, Górnio, Masłów, Łączna, Suchedniów oraz Wąchock. Gmina Masłów należy do Stowarzyszenia od powstania, tj. 2006 r. LGD ma na celu działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i integracji europejskiej, a w szczególności: promocję obszarów wiejskich, podejmowanie inicjatyw i działań mających na celu pobudzenie aktywności społeczności lokalnych oraz ich czynny udział w opracowywaniu i realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju, pozyskiwanie partnerów i źródeł finansowania, Lokalnej Strategii Rozwoju, w tym z programów pomocowych, podejmowanie inicjatyw i działań mających na celu: rozwój produktów regionalnych, turystyki, przedsiębiorczości, zasobów ludzkich, społeczeństwa obywatelskiego i informacyjnego, kreowanie lokalnych produktów i usług, w szczególności turystycznych, tworzenie infrastruktury turystycznej.

W perspektywie finansowej 2007-2013 LGD pełniło funkcję grantodawcą, tzn. ogłaszała i przeprowadzała nabory w ramach działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (odnowa i rozwój wsi, tzw. małe projekty). Gmina Masłów Pierwszy Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Masłowie z powodzeniem wnioskowały na projekty wspierające turystykę i poszerzające ofertę spędzania wolnego czasu: modernizacja sceny letniej w Ciekotach, wyposażenie miejsc noclegowych, utworzenie wypożyczalni rowerów, wyposażenie świetlic samorządowych, budowa pomostu rekreacyjnego i ławeczki wypoczynkowej w formie kompozycji rzeźbiarskiej w Ciekotach, organizacja imprez (Biesiada Masłowska, Dożynki gminne).

Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego

Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego działa w formule prawnej związku stowarzyszeń. Gmina Masłów jest członkiem Organizacji od 2010 r. Misją ROT jest wspieranie rozwoju i promocja turystyki województwa świętokrzyskiego. Cele ROT realizowane są poprzez zadania: współpraca z różnymi podmiotami w zakresie turystyki, tworzenie systemu regionalnej informacji turystycznej, działanie na rzecz podnoszenia jakości produktu turystycznego, prowadzenie działalności wydawniczej, współpraca ze środkami masowego przekazu, organizacja i udział w imprezach targowych oraz giełdach turystycznych.

Dzięki przynależności do ROT Centrum Edukacyjne Szklany Dom w Ciekotach jak i inne atrakcje z terenu Gminy występowały w kampanii promocyjnej województwa oraz wydawnictwach, został utworzony, wyposażony oraz oznakowany Punkt Informacji Turystycznej usytuowany w Centrum Edukacyjnym.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Świętokrzyski w Kielcach

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze to najstarsze w Polsce stowarzyszenie skupiające turystów i krajoznawców. Powstało sześćdziesiąt lat temu z połączenia Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Oddział Świętokrzyski PTTK sprawuje opiekę nad szlakami pieszymi i spacerowymi na terenie Gminy Masłów Pierwszy dba o oznakowanie szlaków.

Lokalna Organizacja Turystyczna „Partnerstwo Ziemi Świętego Krzyża”

Lokalna Organizacja Turystyczna „Partnerstwo Ziemi Świętego Krzyża” działa w celu wzmocnienia promocji Ziemi Świętego Krzyża w dziedzinie turystyki oraz wspierania jej rozwoju gospodarczego. Do LOT należą gminy: Nowa Słupia, Bieliny, Bodzentyn Górno, Świętokrzyski Park Narodowy, Misjonarze Oblaci Maryi Niepokalanej, gospodarstwa agroturystyczne i osoby fizyczne. Głównymi zadaniami Organizacji są: wspieranie rozwoju turystyki i kultury na ziemi Świętego Krzyża, kreowanie produktu turystycznego (tworzenie, rozwój i promocja) wokół lokalnych atrakcji turystycznych, gromadzenie i aktualizacja informacji o atrakcjach i produktach turystycznych, utrzymanie i prowadzenie lokalnych punktów informacji turystycznej.

Gmina Masłów przystąpiła do LOT w 2015 r. z zamiarem promocji swoich walorów turystycznych i gospodarczych.

2.7. Obiekty sportowe i rekreacyjne

Na obszarze Gminy Masłów udostępnionych jest 6 obiektów sportowych oraz 4 ogólnodostępne place zabaw dla dzieci zlokalizowane przy szkołach podstawowych.

Tabela: Wykaz obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie Gminy Masłów

Nazwa	Miejscowość
Hala sportowa przy Zespole Szkół w Masławie	Masłów Pierwszy
Hala Sportowa przy Szkole Podstawowej w Mąchocicach-Scholasterii	Mąchocice-Scholasteria
Boiska lekkoatletyczne	Mąchocice-Scholasteria
Boisko sportowe do piłki nożnej trawiaste	Brzezinki, Dolina Marczakowa, Wola Kopcowa
Boisko sportowe p. nożna ze sztuczną nawierzchnią	Mąchocice Kapitulne
Bieżnia	Mąchocice Kapitulne
Place zabaw przy szkołach	Masłów Pierwszy

	Mąchocice Kapitulne Mąchocice-Scholasteria Wola Kopcowa
Place zabaw	Masłów Drugi, Masłów Pierwszy, Dolina Marczakowa

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Masłowie

Wśród planów dotyczących rozwoju obiektów sportowych z terenu Gminy Masłów do najważniejszych należy zaliczyć rozbudowę boiska sportowego w Brzezinkach o zaplecze i trybuny, co pozwoli zwiększyć komfort użytkownika boiska, a także wykorzystać je na cele organizacji imprez sportowych i kulturalnych.

3. Analiza SWOT

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie aktualnych planów zagospodarowania przestrzennego – duża ilość potencjalnych prywatnych terenów inwestycyjnych • dostępne zasoby ludzkie • dostępność terenów pod budownictwo (zbiorowe i indywidualne) • bardzo dobre uwarunkowania Gminy w kontekście układu logistycznego (bliskie położenie głównych szlaków komunikacyjnych, dostępność zaplecza itp.) • lotnisko na terenie Gminy • bliska odległość do Kielc zapewniająca dostęp do instytucji naukowych i innowacji 	<ul style="list-style-type: none"> • niskie nakłady na tworzenie nowych miejsc pracy • brak scalonych terenów inwestycyjnych • znikoma ilość dużych zakładów pracy • niedostateczne wyposażenie w infrastrukturę techniczną warunkującą pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych (sieci kanalizacyjne, gazowe, światłowodowe itp.) • mała ilość gruntów rolnych (większość to grunty pozaklasowe) • słabe warunki glebowe i klimatyczne – niski udział gleb dobrych i duży udział gleb klasy IV i V • niska opłacalność produkcji rolniczej • brak wyraźnej specjalizacji gospodarstw i wspólnych organizacji zawodowych • ograniczenia środowiskowe (sąsiedztwo terenów objętych ochroną) • niedostateczna promocja gospodarcza gminy

<ul style="list-style-type: none"> • bliska odległość od Parku Narodowego 	<ul style="list-style-type: none"> • za mało działań przyciągających inwestorów zewnętrznych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego (w ograniczonym zakresie) oraz turystyki ekologicznej i agroturystyki • korzystne warunki dla rozwoju energetyki pochodzącej z odnawialnych źródeł energii np. farm fotowoltaicznych • możliwość rozwoju Gminy uwarunkowana dogodnym położeniem komunikacyjnym, oraz bliskością dużych aglomeracji miejskich i dostępnością do nowoczesnych systemów łączności • planowana rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 745 oraz budowa wschodniej obwodnicy Kielc • rozwój instytucji rynku rolnego i tworzenie grup producenckich • uruchomienie usług cyfrowych dla zwiększenia atrakcyjności oraz obniżenia kosztów inwestycji • wykorzystanie funduszy RPO i innych (dotacje na tworzenie terenów inwestycyjnych, dotacje dla przedsiębiorstw) • wzrost uprzemysłowienia gminy po dokonaniu inwestycji infrastrukturalnych (sieci kanalizacyjne, gazowe, światłowodowe itp.) • wzrost liczby inwestycji terytorialnych oraz partnerskich (przy udziale różnych podmiotów) 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie liczby obszarów objętych ochroną przyrody (prawie cały obszar Gminy jest objęty różnego rodzaju ochroną) • powstawanie konkurencyjnych obszarów pod inwestycje na terenie innych gmin • zbyt mała liczba przedsiębiorstw oferujących zbiorowe (duże) zatrudnienia • niedoinwestowane obszary wiejskie nieatrakcyjne dla potencjalnych inwestorów

Kapitał Kultury i Wizerunku	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • duża liczba i zróżnicowanie istniejących atrakcji turystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • mała ilość regionalnych i markowych produktów turystycznych

- występowanie zabytków
- dobrze rozwinięta baza noclegowa obejmująca m.in. hotele, schroniska, agroturystykę
- występowanie obszarów cennych przyrodniczo objętych ochroną (Ostoja Wierzejska, Przełom Lubrzanki, zabytki przyrody nieożywionej i ożywionej, pomniki przyrody, występowanie rzadkich gatunków roślin i zwierząt)
- liczne i różnorodne zasoby dziedzictwa kulturowego oraz bogactwo miejsc i tradycji historycznych (w szczególności miejsca związane z życiem Stefana Żeromskiego)
- liczne szlaki turystyczne (piesze, rowerowe)
- dostępne place zabaw dla dzieci na terenie całej Gminy
- rozbudowana infrastruktura sportowo – rekreacyjna
- aktywna działalność GOKiS (imprezy, zajęcia dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, taniec, fitness, zespoły, koła gospodyń wiejskich itp.)
- organizacja wielu imprez gminnych przez GOKiS, UG, Aeroklub, organizacje pozarządowe itp.
- aktywna działalność Centrum Edukacyjnego „Szklany Dom”
- sprawnie działające świetlice wiejskie oraz Placówka Wsparcia Dziennego „Promyczek”
- działająca Gminna Biblioteka Publiczna i jej filie
- przynależność Gminy Masłów do ROT, Stowarzyszenia Lokalna Organizacja Turystyczna „Partnerstwo Ziemi Świętego Krzyża”, Lokalnej Grupy Działania „Wokół Łysej Góry”
- działające koła gospodyń wiejskich promujące Gminę poprzez

- niewystarczająca promocja Gminy na zewnątrz (słaba rozpoznawalność poza lotniskiem)
- brak wystarczających nakładów finansowych na kulturę i kreowanie wizerunku
- zły stan części obiektów kultury
- nie wystarczająca ilość profesjonalnej kadry obsługi ruchu turystycznego
- krótki sezon turystyczny (głównie sezon letni)
- niedostateczne wykorzystanie walorów Gminy
- mała i nieciekawa oferta rekreacyjna dla turystów, w tym spędzania wolnego czasu
- słabo eksponowany na zewnątrz zasób atrakcji kulturowo – historycznych oraz walorów krajobrazowo – przyrodniczych
- niskie kwalifikacje mieszkańców do prowadzenia działalności turystycznej
- słabe związki przedsiębiorców w zakresie wsparcia kultury i jej promocji
- brak centrum życia społecznego Gminy

regionalne wyroby kulinarne	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • planowana budowa dróg dla rowerów • planowana rewitalizacja centrum Masłowa jako bezpiecznego miejsca integracji społecznej • budowa systemu promocji i informacji w zakresie kultury, turystyki i wizerunku Gminy • wdrożenie programów turystycznych/kulturowych przy współpracy podmiotów niezależnych • stworzenie wspólnego produktu turystycznego gmin sąsiadujących z Gminą Masłów (zalew w Cedzynie, szlaki turystyczne, w tym piesze, rowerowe i tematyczne, edukacja geologiczna itp.) • wzrost udziału mieszkańców w promowaniu Gminy np. poprzez udział w imprezach gminnych, działalności GOKiS itp. • wzrost udziału organizacji pozarządowych w realizacji zadań z dziedziny kultury • dostęp do źródeł finansowania ze środków UE • wykorzystanie lotniska na potrzeby turystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie niskiej rozpoznawalności Gminy • zbyt mała i nieefektywna promocja Gminy • brak zainteresowania społeczności kulturą • brak wystarczających środków finansowych • wzrost izolacji mieszkańców nowobudowanych osiedli mieszkaniowych (przywiązanie do poprzedniego miejsca zamieszkania) • niska świadomość mieszkańców o celowości inwestowania w turystykę, w tym agroturystykę • konkurencja ze strony bardziej atrakcyjnych turystycznie gmin (głównie Kielce) • postępująca degradacja zabytków w gminie i zbyt małe dbanie o wartości historyczne

Kapitał Techniczny i Infrastruktury Publicznej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze rozbudowana sieć drogowa na terenie Gminy (w tym dostęp do 2 najważniejszych dróg w regionie S7 i S74) • prawie pełne zwodociągowanie obszaru Gminy • dostęp do lotniska • bliska odległość do sieci kolejowej • dobrze rozwinięty system transportu 	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo słabo rozwinięta sieć gazowa • słabo rozwinięta sieć internetowa (brak łączności o wysokiej przepustowości) • bardzo niski poziom skanalizowania Gminy (ok. 20% mieszkańców z dostępem do sieci kanalizacyjnej) • część dróg jest nieutwardzona bądź tłuczniowa, znaczna część dróg asfaltowych wymaga modernizacji

<p>zbiorowego (komunikacja miejska, bus itp.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowana sieć światłowodowa • rozbudowa sieci kanalizacyjnej w ramach projektu „Kompleksowa ochrona wód podziemnych aglomeracji kieleckiej” • dogodne połączenie z gminami sąsiednimi, w tym z Kielcami • wykorzystanie istniejącej infrastruktury światłowodowej dla rozwoju e-gospodarki, w tym uruchamianie e- usług. 	<ul style="list-style-type: none"> • zły stan techniczny oświetlenia ulicznego lub jego brak na wielu odcinkach dróg • mała ilość dróg dla rowerów • brak chodników wzdłuż wielu odcinków dróg • system komunikacji zbiorowej nie spełnia funkcji komunikacji wewnętrznej a zapewnia niemal wyłącznie połączenia metropolitalne z Kielcami • mała ilość środków finansowych na modernizację i budowę dróg i infrastruktury towarzyszącej • brak zorganizowanego systemu odbioru ścieków komunalnych oraz systemu kontroli nad produkcją ścieków • rozproszona zabudowa mieszkaniowa generująca wysokie koszty uzbrojenia oraz ograniczająca rozwój wielofunkcyjny • zły stan źródeł ogrzewania znacznej części gospodarstw wpływający na generowanie niskiej emisji
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój energetyki odnawialnej, w tym farm fotowoltaicznych - zwiększenie udziału OZE w bilansie energetycznym Gminy • zmniejszenie zapotrzebowania energetycznego budynków (termomodernizacja obiektów oraz montaż instalacji z zakresu OZE , jak również wykorzystanie kogeneracji w budynkach gminnych) • dostęp do funduszy finansowych ze środków UE • układ dróg krajowych jak i wojewódzkich jest korzystny dla rozwoju przedsiębiorczości • budowa ścieżek rowerowych stanowiących alternatywę dla komunikacji samochodowej (tworzenie spójnego systemu komunikacji rowerowej przez gminy ościenne w ramach inwestycji terytorialnych) 	<ul style="list-style-type: none"> • rosnąca degradacja ścieżek rowerowych i szlaków pieszych • trudności w rozwoju systemu komunikacji zbiorowej i dostosowania do oczekiwań większości mieszkańców Gminy • brak środków finansowych na pokrycie kosztów inwestycji planowanych i utrzymania istniejącej infrastruktury • zwiększenie ograniczeń środowiskowych wpływających na rozwój infrastruktury • wzrost liczby pojazdów przejeżdżających przez teren Gminy w ramach tzw. tranzytu zagrożenie dla środowiska i bezpieczeństwa

4. Definicja celów Planu Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017-2024

Głównym celem *Planu Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017-2024* jest usystematyzowanie działań sektora publicznego i prywatnego w zakresie rozwoju i promocji turystyki w oparciu o potencjał endogeniczny. Cel główny realizowany będzie poprzez osiągnięcie celów szczegółowych. Cele szczegółowe to:

- Zacieśnienie współpracy samorządu gminnego z sektorem prywatnym.
- Promocja walorów turystycznych, przyrodniczych i kulturalnych Gminy Masłów.
- Rozwój infrastruktury turystycznej, kulturalnej i rozrywkowej.

5. Komplementarność i spójność Planu Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017-2024 z dokumentami strategicznymi, w tym ze Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020

Plan Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017-2024 Projekt jest zgodny z zapisami odpowiednich dokumentów strategicznych. Cele Planu wpisują się w zapisy następujących dokumentów:

Lp.	Dokument	Cel/Priorytet/Działanie	Zgodność i wpływ Planu Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017-2024 na osiągnięcie celów priorytetowych
6	Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020	<p>Cel strategiczny 2: Koncentracja na kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego regionu</p> <p>2.3 Ekologiczna żywność – czyli zaspokajanie rosnącego popytu na tradycję</p> <p>W kontekście powyższego celu operacyjnego działania polegać będą na: uzupełnieniu/modyfikacji elementów rolniczej</p>	<p>Projekty uwzględnione w Planie Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017-2024 realizowane będą w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none">• promocji świętokrzyskich produktów rolnych w kraju i za granicą• rozbudowy i modernizacji infrastruktury turystycznej oraz wzmacnianie potencjału turystycznego regionu;• wsparcie władz samorządowych w zakresie promocji regionu, wykorzystującej zróżnicowane kanały dotarcia do potencjalnego klienta;

	<p>infrastruktury produkcyjnej;</p> <p>promocji świętokrzyskich produktów rolnych w kraju i zagranicą, w tym organizacji misji handlowych;</p> <p>pomocy przy tworzeniu sieci zbytu dla ekologicznych produktów rolnych;</p> <p>wspieraniu przetwórstwa płodów rolnych;</p> <p>pomocy w uzyskaniu rynków zbytu poza Polską i UE;</p> <p>koncentracji pomocy na inicjatywach o charakterze proinnowacyjnym, pozwalających osiągnąć większą wydajność i niższe koszty produkcji, ale też dających szansę na tworzenie nowych atrakcyjnych produktów spożywczych.</p> <p>2.4 Pakietyzacja i komercjalizacja produktu turystycznego – czyli rynkowa gra zespołowa</p> <p>Realizacja powyższego celu winna obejmować m.in.</p> <p>rozbudowę i modernizację infrastruktury turystycznej oraz wzmacnianie potencjału turystycznego regionu;</p> <p>wspieranie władz samorządowych w zakresie promocji regionu, wykorzystującej zróżnicowane kanały dotarcia do potencjalnego klienta;</p> <p>dalszy rozwój turystyki wydatnie wykorzystującej bogate dziedzictwo kulturowe regionu (m.in. turystyki kulturowej, edukacyjnej, geologicznej, rodzinnej, sportowej, wypoczynkowej, alternatywnej tzw. „zielonej turystyki”);</p> <p>konsekwentny rozwój specjalności w zakresie turystyki zdrowotnej (uzdrowskiej, rehabilitacyjnej, profilaktycznej, rewitalizacyjnej i geriatrycznej);</p> <p>wspieranie szkoleń zmierzających do wzrostu</p>	<ul style="list-style-type: none">• rozwój turystyki wydatnie wykorzystującej bogate dziedzictwo kulturowe regionu (m.in. turystyki kulturowej, edukacyjnej, geologicznej, rodzinnej, sportowej, wypoczynkowej, alternatywnej tzw. „zielonej turystyki”);• konsekwentny rozwój specjalności w zakresie turystyki zdrowotnej (uzdrowskiej, rehabilitacyjnej, profilaktycznej, rewitalizacyjnej i geriatrycznej);
--	---	--

		standardu świadczonych usług turystycznych;	
Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Świętokrzyskim na lata 2015-2020		<p>Cel nadrzędny Strategii: Pełne wykorzystanie zrealizowanych projektów turystycznych i okołoturystycznych dla uzyskania efektów gospodarczych i społecznych wynikających z rozwoju turystyki w województwie świętokrzyskim</p> <p>Obszar 1 – Skomercjalizowana oferta turystyczna regionu</p> <p>CEL STRATEGICZNY OBSZARU: Doprowadzenie do komercjalizacji oferty turystycznej oraz powstania ofert sprzedażowych wykorzystujących istniejący potencjał, a także do powstania lokalnych organizatorów turystyki koncentrujących się na sprzedaży regionalnej oferty.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Główne obszary produktowe (o największym potencjale): <ul style="list-style-type: none"> ○ Turystyka dziedzictwa naturalnego i kulturowego ○ Turystyka zdrowotna i prozdrowotna ○ Turystyka aktywna, specjalistyczna i kwalifikowana ○ Turystyka dzieci i młodzieży ○ Turystyka na obszarach wiejskich oraz ekoturystyka ■ Uzupełniające obszary produktowe: <ul style="list-style-type: none"> ○ Turystyka biznesowa ○ Turystyka tranzytowa ○ Turystyka hobbystyczna ○ Turystyka eventowa <p>Obszar 2 – Funkcjonalnie zorganizowana, zrównoważona przestrzeń turystyczna oraz wysoka dostępność regionu i jego atrakcji</p> <p>CEL STRATEGICZNY OBSZARU: Osiągnięcie wysokiej poziomu dostępności regionu i wszystkich jego atrakcji turystycznych zarówno w sensie komunikacyjnym, jak i czasowym oraz w sensie możliwości wyboru zgodnie z oczekiwaniami, a także zasadami zrównoważonego rozwoju. Rozwój nowych flagowych atrakcji turystycznych.</p>	<p>Projekty uwzględnione w Planie Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017-2024 realizowane będą w zakresie obszarów produktowych określonych dla Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Świętokrzyskim na lata 2015-2020</p>

7	Strategia Rozwoju Powiatu Kieleckiego do roku 2020	<p>Cel strategiczny II - Ochrona i racjonalne wykorzystanie walorów środowiska naturalnego i dóbr kultury</p> <p>Priorytet 1 - Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego.</p> <p>Priorytet 2 - Ochrona i optymalne wykorzystanie dóbr kultury.</p> <p>Priorytet 3 - Rozwój turystyki oraz tworzenie i modernizacja infrastruktury kulturowej i turystycznej.</p>	<p>Projekty zaplanowane do realizacji w ramach Planu Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017-2024 wpływają bezpośrednio na osiągnięcie Celu strategicznego II poprzez działania wpisujące się w jego Priorytety</p>
8	Strategia Rozwoju Gminy Masłów na lata 2015 - 2025	<p>Cel strategiczny: Cel 3 – Kultura i turystyka wizytówką Gminy Masłów</p> <p>Kierunek 3.2 –Wsparcie aktywności kulturalnej w Gminie</p> <p>Kierunek 3.2 –Wsparcie aktywności kulturalnej w Gminie</p> <p>Kierunek 3.3 – Ochrona dziedzictwa kulturowego i miejsc cennych przyrodniczo</p> <p>Kierunek 3.4 – Rewitalizacja obszarów wiejskich</p> <p>Kierunek 3.5 –</p> <p>Rozwój usług kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych.</p>	<p>Projekty uwzględnione w Planie Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017-2024 mają duże znaczenie w realizacji założonego celu. Wpisują się w cele zawarte w strategii. Realizacja projektów przyczyni się do realizacji celów Strategii.</p>
	Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Gminy Masłów na lata 2016-2019	<p>Priorytet I: Renowacja i rewitalizacja zabytków na terenie Gminy Masłów</p> <p>Kierunek Działań 1 – Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania</p> <p>Kierunek Działań 2 – Podejmowanie prac związanych z podniesieniem atrakcyjności zabytków</p> <p>Priorytet II: Popularyzacja zasobów dziedzictwa kulturowego gminy oraz edukacja służąca pobudzeniu wrażliwości na kulturę mieszkańców gminy oraz rozwojowi</p>	<p>Projekty uwzględnione w Planie Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017-2024 pozytywnie wpływają na osiągnięcie celów określonych Gminnym Programem Opieki Nad Zabytkami.</p>

		<p>turystyki kulturowej</p> <p>Kierunek Działań 1 – Zapewnienie szerokiego dostępu do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy</p> <p>Kierunek Działań 2 – Popularyzacja wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego gminy</p> <p>Kierunek Działań 3 – Promocja dziedzictwa kulturowego gminy w celu wykreowania produktu turystyki kulturowej</p>	
	<p>Program Rewitalizacji Gminy Masłów na lata 2016 - 2023</p>	<p>Cel nadrzędny Programu Rewitalizacji:</p> <p>Poprawa warunków rozwoju, spójności i ożywienie obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym poprzez aktywną rewitalizację w obszarze społecznym w powiązaniu z działaniami gospodarczymi i infrastrukturalnymi.</p> <p>Cel strategiczny 1 - Obszar społeczny Promocja zaangażowania społecznego oraz aktywizacja społeczne osób zamieszkujących obszary zdegradowane</p> <p>Cel strategiczny 2 Obszar gospodarczy Rozwój przedsiębiorczości</p> <p>Cel strategiczny 3 Obszar techniczny i przestrzenno-funkcjonalny Zagospodarowanie, modernizacja i podniesienie jakości przestrzeni publicznych</p> <p>Cel strategiczny 4 Obszar środowiskowy Poprawa środowiska naturalnego</p>	<p>Plan Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017-2024 w sposób przekrojowy i równoległy jest komplementarny z założeniami Program Rewitalizacji Gminy Masłów na lata 2016 – 2023. Wynika to z faktu, iż obydwa dokumenty w sposób bezpośredni wpływają na te same obszary tematyczne.</p>

6. Plan realizacji przedsięwzięć

Określając działania, przedsięwzięcia oraz projekty objęte Planem Rozwoju Turystyki Gminy Masłów oparto je zarówno na endogenicznym potencjale gminy, jak i zarówno całego Regionu Świętokrzyskiego. Rozwój turystyki w regionie jako jeden z priorytetów Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego jest naturalnym kierunkiem rozwoju gospodarczego. Kluczowe znaczenie ma potencjał tkwiący w obszarze Gór Świętokrzyskich oraz terenów ich okalających. Istotne jest, aby określać kierunki działań, uwypuklić i wykorzystać specyficzne warunki i zasoby, zarówno przyrodnicze, jak i kulturowe i przestrzenne. Nowoczesna turystyka to zbiór działań, które mają na celu rozwój gospodarczy i społeczny w oparciu o naturalne zasoby ze szczególnym ich poszanowaniem. Istotne jest, aby działania te były ze sobą komplementarne i wręcz przenikały się nawzajem. Bardzo istotna jest w tym względzie współpraca sektora publicznego z prywatnym. Tworząc listę zadań objętych niniejszym dokumentem wszystkie powyższe aspekty traktowane były priorytetowo i nadrzędnie. Dlatego też wypracowany zakres przedsięwzięć ma istotny pozytywny wpływ na tworzenie spójnego produktu turystycznego.

Lista przedsięwzięć objętych Planem Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017 - 2024

Lp.	Opis przedsięwzięcia/projektu	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Lata realizacji
1	Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych na terenie Gminy Masłów	Urząd Gminy	2018-2024
2	Rozwój agroturystyki poprzez uruchamianie nowych gospodarstw agroturystycznych oraz poszerzenie oferty istniejących obiektów.	Obecni i potencjalni właściciele gospodarstw agroturystycznych	2017-2024
3	Szlaki konne – wytyczenie, oznakowanie, promowanie	Urząd Gminy we współpracy z Lasami Państwowymi, Świętokrzyskim Parkiem Narodowym oraz właścicielami stadnin konnych	2020-2024
4	Rozwój bazy noclegowej innej niż agroturystyczna.	Obecni i potencjalni właściciele hoteli i pensjonatów	2017-2024
5	Rozbudowa Odyssey Clubhotel – wprowadzenie nowych produktów do oferty oraz powiększenie bazy noclegowej	Inwestor prywatny – właściciel obiektu	2018-2020

6	Uruchomienie programu wsparcia ochrony zabytków w tym zabytkowych budynków wiejskich – inwentaryzacja obiektów oraz uruchomienie programu wsparcia finansowego dla właścicieli obiektów, wypromowanie nowego produktu turystycznego w oparciu o dziedzictwo kultury Gminy	Urząd Gminy	2018-2019
7	Rewitalizacja zaplecza turystycznego i rekreacyjnego zalewu Cedzyna.	Urząd Gminy we współpracy z prywatnymi inwestorami	2018-2020
8	Budowa ścieżek o charakterze spacerowym i edukacyjnym w obszarze przylegającym do zalewu Cedzyna - realizacja inwestycji w ramach ZIT KOF	Urząd Gminy	2018-2020
9	Przeprowadzenie remontu platformy widokowej na zboczu góry Klonówka	Urząd Gminy	2020
10	Promocja odbywających się (Maraton Pieszy „Przedwiośnie) oraz organizacja nowych imprez biegowych	PTTK Kielce, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu	2017-2024
11	Poszerzenie oferty imprez kulturalnych, rozrywkowych i sportowych opartych o endogeniczny potencjał Gminy Masłów i Regionu Świętokrzyskiego	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, podmioty prywatne	2017-2024
12	Wykreowanie nowego produktu turystycznego w oparciu o potencjał lotniska – zawody balonowe, loty widokowe balonem	Urząd Gminy Masłów, Aeroklub Kielecki, podmioty prywatne	2020-2024
13	Uruchomienie punktu gastronomicznego serwującego dania regionalne kuchni świętokrzyskiej zlokalizowanego w bezpośrednim sąsiedztwie Centrum Edukacyjnego Szklany Dom w Ciekotach	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, podmioty prywatne	2019
14	Organizacja wiosennych spływów kajakowych rzeką Lubrzanką, systematyczna promocja wydarzenia	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, podmioty prywatne	2017-2024

Przewodniczący Rady Gminy Masłów

/-/ Sylwester Wojtyna

Uzasadnienie
do uchwały Rady Gminy Masłów Nr XXXV/322/2017
z dnia 23 marca 2017 r.

w sprawie przyjęcia Planu Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017 – 2024.

Plan Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017 – 2024 został sporządzony w celu posiadania możliwości kształtowania kierunków rozwoju turystyki w naszej gminie. Turystyka jest elementem współczesnego stylu życia, sposobem poznawania świata, przyrody, ludzi i kultury, daje możliwość odpoczynku, relaksu, regeneracji sił, poprawy stanu zdrowia lecz przede wszystkim turystyka XXI wieku powoduje rozwój gospodarczy i społeczny regionów turystycznych. Ze względu na położenie gminy Masłów oraz urzekające walory przyrodnicze i krajobrazowe, turystyka jest obecnie jedna z perspektywicznych gałęzi rozwoju gospodarczego tego terenu. W celu zapewnienia dalszego dynamicznego rozwoju turystyki konieczne jest usystematyzowanie wszelkich działań mających wpływ na rozwój tej gałęzi gospodarki. Dlatego też koniecznym jest opracowanie dokumentu, który określi cele, misję i wizję rozwoju turystyki gminy Masłów. Dokumentem takim jest Plan Rozwoju Turystyki Gminy Masłów na lata 2017 – 2024. Plan Rozwoju Turystyki jest dokumentem wpisującym się w proces strategicznego myślenia o rozwoju gminy Masłów.

Przewodniczący Rady Gminy Masłów

/-/ Sylwester Wojtyna